

יירנברג" (Meistersinger von Nueremberg Die), אופרה ידועה בפי כל גרמני. ב- 1848 התכנסו בטירה הסטודנטים הגרמנים, שדרשו הקמת שלטון דמוקרטי כלל גרמני וקראו תיגר על הפיאודליזם. הרייך הכלל-גרמני אמנם התגשם וקם כעבור 20 שנה, אך הפיאודליזם לא כל כך מהר נעלם מהבמה. כל זאת ספגנו ביראת כבוד, מרוח ההיסטוריה שנשפה בעורפנו והתחזקה ברדתנו למרתפי העינוי של הטירה, להעמקת החוויה.

שני דברים מזלצונגן נשמרו בזיכרוני. אחד, קצת מביש. בוקר אחד אמא עוד לא גמרה להתלבש ושלחה אותי כבר למטה, לשבת ליד שולחן ארוחת הבוקר שלנו. היה זה בוקר יפה וארוחת הבוקר הוגשה על המרפסת הגדולה בחזית המלון, מתחת לחלונות חדרנו. שאלה אותי אחת המכירות: "איפה אמא?", ואני עניתי, בקול רם וצלול, מבלי לחשוב הרבה: "היא תיכף תבוא, היא רק לובשת עוד את תחתוני המשי שלה." צחוק אדיר פרץ בכל המרפסת. אני הרגשתי מאוד לא נוח וברחתי למעלה לחדר. שם אמא קבלה אותי, חיוורת כסיד, עם מספר סטירות לחי מצלצלות; היא כמובן שמעה הכל דרך החלון הפתוח. איני זוכר היום, אם אחרי זה עוד ירדה איתי לארוחת הבוקר. הדבר השני היה יותר מבדח. היה זה קיץ 1924 ואפנת עיצוב השיער האמריקאית אצל הנשים התפשטה כבר בכל אירופה. לכן אמא החליטה שהגיע הזמן גם בשבילה להסיר את הצמה ולקצר את השערות. הספר ביצע את הפעולה לשביעות רצון הלקוחה. השארית, ז.א. הצמה, נשלחה במעטפה מכתב רשום הביתה לאבא, כמזכרת חיה לדורות הבאים.

אין להניח שהתפטרתי מהברונכטיס, למרות הסלינה, שטיפת האף וערוץ הדרקון. באותו קיץ אחותי מטה נסעה עם הדודה רוזה מפרייאנוולדה ועם גרט, בליווי גרטרוד, לרייכנהל באלפים הבווארים. היא חזרה מלאת התלהבות, אך התברר שגרט ומטה בלבד לדודה ולגרטרוד לא מעט את הראש. לכל דבר יש מחיר. משום מה יצאתי נשכר מזלצונגן; אמי קנתה, בלית ברירה, ספרים והירבתה להקריא לי, דבר שהביאני, איני יודע למה, להתחיל לקרוא בעצמי.

בינתיים הגיעה האינפלציה הגדולה וההרסנית לקיצה, ו- 1 מיליארד מרק היה בין לילה למרק אחד. החלו חמש שנות החסד והשפע של הרפובליקה הוויימרי, שנקטעו עם התמוטטות וול-סטריט באוקטובר 1929. התחילו להפשיל שרוולים. אנשים שוב יכלו להתבסס ולהוציא כסף. היו אלו שנות קוניונקטורה ללא תקדים, גם לעסקי ההורים.

כשגדלנו התחלנו להכיר את המשפחה היותר רחוקה, ואיתה הילדים. לאבי היו אחים ואחיות רבים, אחים ואחיות חורגים מהנישואין הראשונים של אבי החורג, קושינסקי. אחיו הבכור של אבא נפל במלחמת העולם הראשונה. וילי היה אב לשלושה, שני בנים ובת. האלמנה, יני, נישא שנית (היא הייתה אחותה של אלה פלטו, אמה של אלזה מחיפה); המשפחה חיה בפרוסיה המזרחית. הבנים, מרטין וקורט, יותר מאוחר המשיכו את לימודיהם בפנימיה בברלין והגרו לדרום אמריקה. הדודה יני, בעלה השני, הבת אוה ועוד אח שנולד מאוחר יותר, נספו בשואה. מרטין נפטר בשנות השישים, קורט חי עד היום בבואנוס-אייירס. הבן הבכור מהנישואין הראשונים של קושינסקי, אלכס, היה נשוי לאדלה ולזוג שתי בנות הרתה ומגדה, שהיגרו בשנות העשרים לארה"ב. עוד שתי אחיות, מאותם נשואין, הגרו בכבר לפני מלה"ע הראשונה.

שתי אחיות יותר צעירות של אבא היו בטי ופאני. פאני עברה לאמריקה בתחילת שנות השלושים והתחתנה שם. בטי התחתנה בסוף שנות העשרים והקימה את ביתה לא הרחק מאתנו, תחנה אחת אחרי פרייאנוולדה, בפלקנברג. הייתה לה בת, הלגה. כולם נספו בשואה. אחות שלישית, זלמה, הייתה נשואה וגרה דרומה מברלין. היו לה שני בנים, הורסט (יצחק) ומנפרד, צעיר יותר במספר שנים. בעלה נפטר וזלמה הצליחה להגיע ברגע האחרון עם הבן הקטן לאמריקה. את יצחק פגשתי על "דורה", אוניית המעפילים שהביאה אותי ארצה; הוא נפטר לפני כמה שנים.

שני אחים יותר צעירים של אבא היו גיאורג ופאול. גיאורג חי כל השנים כרווק עליו והרוויח הרבה כסף. אחרי 1933 חרב עולמו והוא נשאר בלי עבודה. היה כבר לא צעיר, חולה כליות וחי, לאחר שנפצע במלחמת העולם הראשונה, עם ריאה אחת. לבסוף מצא לו בת זוג, רופאה, בגילו; הם עלו ארצה 1934 ושנה אחרי כן